

Undan »sjálvstýrislandsstýrinum« undir »sjálvstýrislandsstýrinum« aftaná »sjálvstýrislandsstýrið«

TAÐ ER VORÐIN SKIKKUR HJÁ SOKALLAÐUM »SJÁLVTÝRIS-
ISMONNUM« AV YMISKUM STIGUM AT HALDA FRAM, AT
»SJÁLVTÝRISLANDSSTÝRIÐ« TÓK VIÐ EINUM TROTABUGVI,
AT TEIR FINGU MEST SUM ALT AFTUR Í RÆTTLAG, AT NIÐ-
URGONGD KOM Í, SO SKJÓTT TEIR LÖGDU FRÁ SÆR

Í hesum sambandi skal beinan-
vegin sigast, at sjálvstýrismaður-
in Hilmar Kass, ið tó ikki var
tingmaður undir »sjálvstýris-
landsstýrinum«, ikki er av somu
áskoðan sum hinir, tí hann sig-
ur bart út, at tað mangan hendi
litið og einki í tí samgonguni,
sum minst av øllum framdi nok-
ur sjálvstýrismál.

Tá ið hesir menn litið vórðu
um hitt fyrsta stjórnarskeiðið hjá
somu flokkum, sum nú skipa
landsstýri, so er tað einans tí,
at teir ræðast og ikki vilja
ásanna veruleikan.

Vit skulu stutt nevna nakað
av tí, ið hendi og fór fram, tá
sjálvstýris-, sambands- og javn-
aðarflokkurin fyrru ferð søtu
við stjórnarvaldinum:

FISKISKIPAFLOTIN:

Fiskiskipaflotin var tey undan-
farna árin minkaður við um-
leið 7000 tons.

Tað var so illa státt, at stør-
ur vandi hótti føroyska vinnu-
lívið og føroysku tjóðina.

Undir hesum landsstýrinum
komu umleið 40 nýggj skip til
landið og útið 20 onnur
vóru í gerð ella umbúna.

REALKREDITSTOVNURIN:

Hesin stovnur, sum var skipað-
ur við tí endamáli, at útvega
lánpening til skipa- og húsa-
bygging, var komin í lag fram-
manundan, men honum tørvaði
pening.

Undir hesum stýrinum vóru
útvegaðar 40 milj. kr. til real-
kreditstovnin og tilsoðn var
fingin um líka nógv aftrat, um
tað skuldi gjørst neyðugt.

SJÚKRAHÚSBYGGING:

Menn vóru í dýrastu neyð.
Sjúkrahúsviðurskiptini vóru
vorðin út av lagi ring. Stórar
ætlanir vóru frammi um bygg-
an av nýggjum landsjúkrahúsi,
men teir avvarandi vóru ikki
førir fyri at útvega hin neyðuga
byggipeningin — einar 18 milj.
kr.

Undir hesum stýrinum var
peningaspurningurin loystur,
farið var undir byggjanina av
landssjúkrahúsinum og um
somu tíð byggjanina av ríkis-
sjúkrahúsinum.

SKULABYGGING:

Eisini á hesum økinum var illa
státt.

Læraraskúli var eingin.

Menn høvdu í mong harrans
ár talað um byggjan av nýggj-
um studentaskúla, men eingin
fekk í lag at fáa gongd á málið.

Kring um landið var illa
státt við skúlahøllum.

Skúlskipanin var vorðin
ótiðarhóskandi. Undir hesum
stýrinum hendi tað, at nýggjur

læraraskúli við stórum venjing-
arskúla varð bygdur.

Studentarskúli við kostdeild
varð bygdur. 7 stórir skúlar
vóru bygdir og tiknir í brúk
kring landið og við teimum fim-
leikarhøllir og aðrir hentleikar.
Føroya fólkaháskúli fekk fyrri
fyrstu ferð munandi almennan
stuðul — 250.000 kr. árliga.

»EGNSUDVIKLING« OG IDNAÐARLÁN

Stórt trot var á ilögupeningi,
og veruliga var einki gjørt
framanundan fyri at greiða
hesi viðurskipti.

Undir hesum landsstýrinum
vórðu loðirnar um »egnud-
vikling« og »idnaðarlán« settar
í gildi í Føroyum, og sambært
hesi tilmót eru flestu turki-
húsin bygd, nógv fiskavirki,
skipasmiðir o. m. a.

HAVNA- OG VEGA- BYGGING

Ongantíð áður var so nógvur
peningur latin til havna- og
vegabygging. Fleiri havnaar-
beiði vórðu liðugt gjord og on-
nur sett í verk. Stórar vegagardir
vórðu framdar — ikki minst
bergholnir í Norðoyum vóru eitt
úrslit av hesum stýrinum.

Útvegaðar vórðu 1 milj. kr.
eyka um drið út yvir jättan-
innar á figgjarætlanini til
havna- og vegabygging.

SOSIALFORSORGIN

Sosialt vóru vit komnir langt í
afturhond. Afturhaldið feldi
uppskot javnaðarmanna um
fólkapensjón o. a. Á øðrum
sinni jättadu teir at taka málið
til viðgerðar, men ikki eitt orð
hoyrdist aftur um málið. — Tá
tað var komið so langt, at fólk
pensjón o. a. skuldi fremjast,
heitti fólkaflokkurin á tjóð-
veldisflokkinn at ganga ímóti
málinum, men hetta var av ong-
um, tá tjóðveldismenn sváraðu,
at tað torðu teir ikki.

Undir hesum stýrinum fingi
vit fólkapensjónina, avlámis-
pensjónina, einkjupensjónina,
barnatrygdina og sosialu for-
sorgarloggávuna annars.

LESNADARPENINGUR:

Ílla var státt hjá teimum les-
andi, bæði teimum, ið lósu í
Føroyum og aðrastaðni.

Neyðugt var at gera tiltak, ið
veitti øllum hesum ein munandi
stuðul.

Undir hesum stýrinum kom
»Ungdommens uddannelses-
fond« eisini at lata stuðul til
lesandi føroyingar og lands-
stýrisins stuðningsveitan varð
fleirfaldad.

LONARMÁL

Á lonarøkinum var mangastað-
ni illa státt, serstakliga millum
fiskimenn, men eisini onnur
lonarmál lógu á láni.

Undir hesum stýrinum var
mínstalonin hækkað úr 560
til 1000 kr. um mánaðin og
prísviðbótarnar hækkaðar í
stórum og fleirfaldaðar til m.
a. útróðramenn.

ARBEIÐSLOYSID

Arbeisloysið hevði verið ræð-
ligt og var stórt, tá hetta stýrið
tók við. Upp ímóti 2000 ar-
beids- og fiskimonnum noyð-
ust av landinum á hvørjum ári

Undir »sjálvstýrislandsstýrinum«

Tað var onkur fólkaflokksmað-
ur, ið fann uppá at kalla hitt so
kallaða »sjálvstýrislandsstýrið«
fyri »deyðsiglarastýrið«. Sjálvt
málagnini hjá stýrinum fóru
ílla við tí. »14. sept.« gjordi tað
tí sambandsstýri av næstan
versta slag. »Dagblaðið« gjordi
tað næstan heilt til einkis við at
siga bart út, at hetta stýrið var
óarbeisført og avreksleyst.

Nakað var og er í hesum, tí
tað er royndur lutur, at hóast
einki stýri kann vera komið til
eitt so bøgvið borð, so hendi
veruliga litið, ja, við hvørt ein-
ki, í mun til møguleikarnar.

Vit minnst til, at teir fingi
uppi hendir:

60 miljóna grunnin
5 milj. kr., sum eftir vóru av
donskum ríkisláni
realkreditstovnin, sum hevði
fingið 40 milj. kr. + tilsoðn
um eina líkandi peninga-
hædd, um hetta varð neyðugt
peningaviðurskiptini reiðiliga
væl greidd til sjúkrahúsbýgg-
ing, havna- og vegabygging o.
s. fr.

Sosialu viðurskiptini væl løgd
til rættis.
alt gjørt greitt til útflyting av
fiskimarkinum,
fyrirteiknarnar gjordar til
bygging av nýggjum »Smyrla«
og vaktarskipi,
rættindi okkara í Grønlandi
stórlega viðkað,
vinnin fiskirættindi í Islandi,
o. s. fr.

So væl var lagt til rættis, tá
»sjálvstýrislandsstýrið« tók við.

at vinna sær nógv mikið til livs-
ins upphald.

Undir hesum stýrinum, tá tey
nógvu skipini komu og hitt
stóra byggiarbeiðið tók seg
upp á landi, minkaði fólk-
stremmurin av landinum —
bert fáir arbeids- og fiski-
menn leitaðu sær arbeiði í
øðrum londum.

60 MILJÓNA GRUNNURIN

Eitt hitt størsta bragdið undir
hesum sama stýrinum var 60
miljóna grunnurinn, ið hevur
gjort tað møguligt at bygt long
vegastreki, bergholnir, havnir
eins og lánveitingar til SEV.

Men illa hava teir duga at
brúkt allar hesir fyrimunir.

Nýskapandi kom einki stør-
vegis frá teimum, men tvørtur
ímóti er tað ein veruleiki,

at skipaflothin minkaði við
við 3000 tons um bara tvey
tey seinastu árin, teir søtu
á stjórnarpallinum.

at teir ikki útvegaðu eitt ein-
asta oyra aftrat av nýggj-
um ilögupeningi út yvir
tað, teir arvaðu frá undan-
farna stýrinum ella sum
tað stýrið hevði fingið til-
soðn um,

at útyvir tey mongu arbeiði,
ið undanfarna stýrið hevði
fingið í lag, kom einki stør
vegis aftrat,

at aftur kom ferð á fólk at
leita sær vinnu í øðrum
londum,

at teir fingi mínstalonina
hækkaða til 1300 kr. og
læstu hana fasta har, sjálvt
um javnaðarmenn høvdu
uppskot um størri hækking
ar,

at teir ikki framdu so mikið
sum eina yvirtøku fram á
leðini móti meira sjálvstýri
at tá ið teir lögdu frá sær hov-
du teir brúkt umleið 11
milj. kr. meira enn jättad-
ur peningur var til.

So illa royndist hitt sokallaða
»sjálvstýrislandsstýrið«, ið hevði
stórri møguleikar enn nakað
annað landsstýri hevur havt at
gjørt avreksverk, tí teir tóku
við nógvum peningi og stýrði
eitt tíðarskeið, tá peningavánir-
nar vóru góðar og nógvur prisur
fekkst fyri okkara søluvørur.

Kunngerð

Eygnalekni Inger Nørholm
hefur viðtalur á teimum føroy-
sku sjúkrahúsum soleiðis:

Á Landssjúkrahúsinum (Tórs
havn tlf. 3540, lok. 106) frá
10.2. 1969 til 21.2. 1969.

Á Suðuroyar Sjúkrahúsi
(Tvøroyri tlf. 134) frá 24.2. til
28.2. 1969.

Á Klakksvíkar Sjúkrahúsi
(Klakksvík tlf. 5463) frá 3.3. til
7.3. 1969.

Sjúklingar mugu sjálvir ringja
framanundan til sjúkrahúsinu
og biðja um tíð.

Av tí, at tíðin verður so
knopp, ber bara til at taka fólk,
sum hava fingið ávísing frá
lækna sinum (børn frá skúla-
lækna).

Viðtaludagin er fyrst at venda
sær til skrivstovuna á sjúkrahú-
sinum, har kr. 24,00 skulu verða
goldnar fyri 1. viðjalu, og kr.
12,00 fyri tær, sum kanska
verða seinri. Ein partur av hes-
um útreiðslum verður aftur-
goldin av sjúkrakassanum.

E. BONNEVIE,
hospitalsinspektor.

PL. J. F. KJØLBRO,

helsøla

tlf. 5396-5489-5491

Tryggingarsambandið FØROYAR

Føroya Kriggstrygging	Tlf. 1090
Føroya Sjóvátrygging	- 1090
Føroya Brunatrygging	- 1098
Føroya Vanlukkutrygging	- 1466

Vit tryggja:

[Bátar, skip, vørur, hús, innbúgv, akfør o. a.]

Føroyingar elga at tryggja í landsins egnu trygging.